

"СЕЛО МОЄ - КОЛИСКО РІДНА..."

Підготувала Наталка ПОКЛАД

Сьогодні Чорнобильська зона відчуження приваблює багатьох, і насамперед – науковців, дослідників-етнографів, журналістів. А для просто цікавих уже й безпечні маршрути розроблені. Враження від побаченого в багатьох дуже сильні, тож у світовій мережі Інтернет на різних порталах знаходимо чимало репортажів про відвідини Зони. Нижче подаємо кілька уривків, доповнюючи їх інформацією з терміналу Національного музею "Чорнобиль"

НОВОШЕПЕЛИЧІ

Село розташовувалося за сім кілометрів від ЧАЕС, належало до Чорнобильського району. В ньому було 2943 мешканці й 795 господарств. Мало середню школу, школу-інтернат, будинок культури, лікарню, бібліотеку, діяв деревообробний комбінат. У 20-30 роки було центром однойменного району. Виселене 3 травня 1986 року в село Карашин Макарівського району Київщини. Радіаційний фон тоді був 130-110 мР/год., що у 13000 разів перевищує допустиму норму. Забруднення цезієм становило 1480-3700 кБк/м², а стронцієм 555-1480.

На травень 2006 року рівень радіаційного забруднення місцями знизився, проте перевищує доаварійний: по цезію – до 1850 разів, а по стронцію – до 1480 разів.

25 лютого 2006 року (www.lplaces.com)

Новошепеличі – село досить велике, що притулилося до краю міста Прип'яті та розтягнулося вздовж берега Прип'яті-ріки (хоча правильніше буде навпаки: місто Прип'ять на краю села – воно таки старіше за місто).

Все, що мені вдалося дізнатися про нього, це те, що "20 листопада 1943 року в районі нижньої течії ріки Прип'ять наші війська оволоділи районним центром Київської області НОВО-ШЕПЕЛИЧІ"... Та ще й те, що після аварії на ЧАЕС була організована експериментальна ферма з вивчення впливу радіоактивного середовища на життя і нащадків декількох відловлених неподалік бичків та корів. Але чи то результат цих досліджень був невтішним, чи ще з якихось причин, проте ферму закрили... Ось, власне, і вся відома мені історія Новошепеличів.

Зараз у селі працює пункт АСКРО – автоматична система контролю за радіаційною обстановкою (невеличка будка з жалюзі, що шумом вентиляторів уносить деякий дисонанс у пануючу навкру-

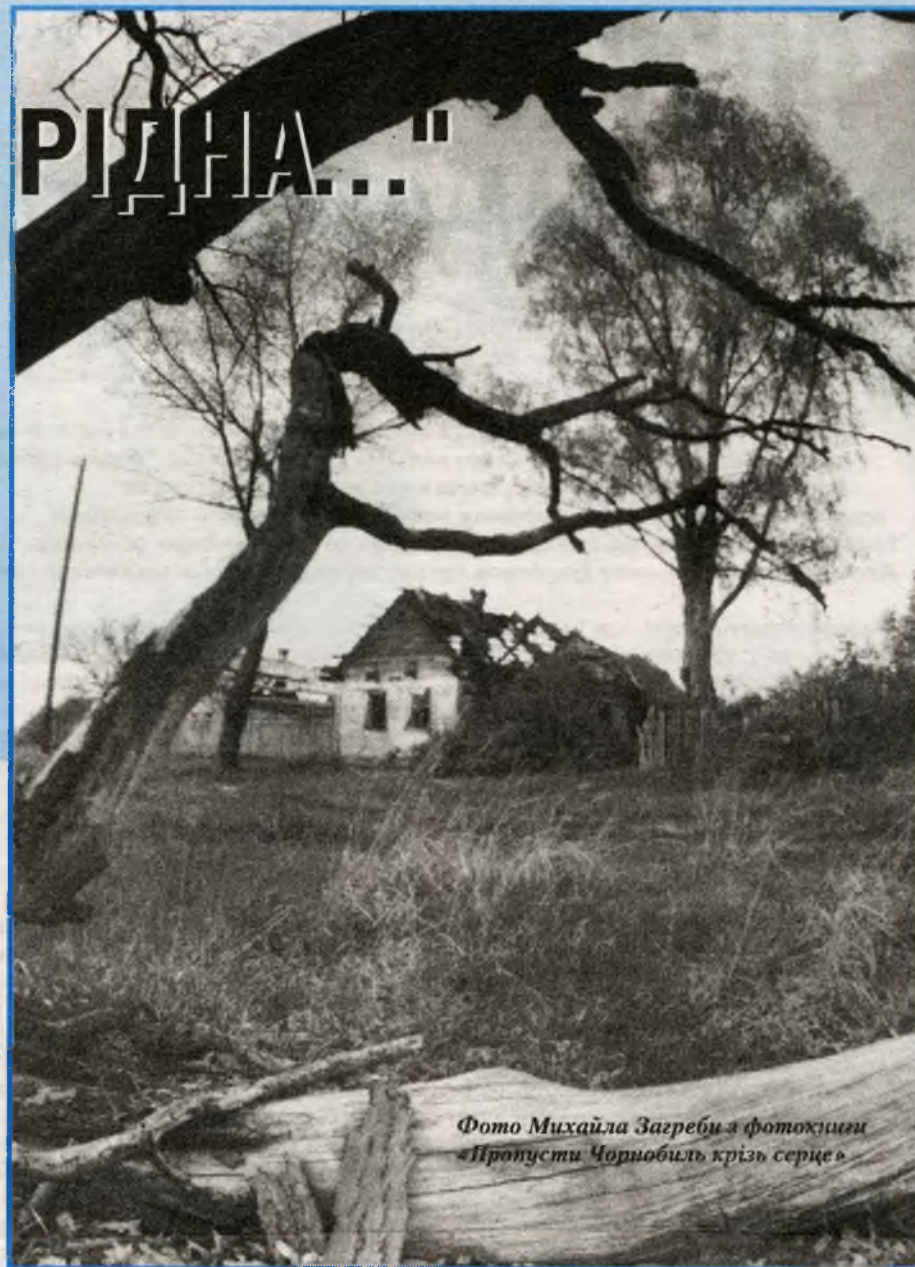

Фото Михайла Загребі з фотокниги
«Пропусти Чорнобиль крізь серце»

ги тишу). Просуваємося далі. Магазин. Автобусна зупинка. 20 років без пасажирів і автобусів...

Підїжджаємо до центру села. Ліворуч – дуже милий будиночок, явно з 50-х років минулого століття (мені все-таки досить дивно писати про ХХ століття як про минуле). Це Новошепелицьке швейне ательє. Так... Небідне, напевно, село було Новошепеличі.

Ось ми в центрі села. Праворуч від дороги – сільрада. Ліворуч – два магазини, невеличкий скверик із пам'ятником Леніну (зараз є лише постамент. Напевно, Ілліч був бронзовий. Тільки так я можу пояснити його теперішню відсутність). Тут був навіть окремий магазин із товарами для дітей! У комірчині магазину на порожніх стелажах я знайшов акуратну картонну табличку, запаяну в поліетилен: "Об'єкт дезинфектора Філоненко А.В." На крайньому нижньому фото ліворуч видно невеличкий басейн, облицьований плиткою... Цікаво, кого там тримали? Рибок? Черепах?

Новошепелицьке пожежне депо. Маленьке, на дві машини. Для села достатньо...

ЗИМОВИЩЕ

На території села виявлено залишки поселення доби неоліту та бронзи. Зимовище було центром сільської ради, мало 8-річну школу, клуб і бібліотеку. Належало до Чорнобильського району і розташовувалося за шість кілометрів від ЧАЕС. Проживало в ньому 636 осіб і було 267 господарств. Евакуйоване 3 травня 1986 року до Лук'янівки Баришівського району. На день виселення радіаційний фон дорівнював 52-22 мР/год., що у 2600 разів більше допустимої норми. Забруднення цезієм-137 становило 3700-7400 кБк/м² (перевищувало доаварійний рівень у 3700 разів), а стронцієм-90 – 1480-3700 кБк/м² (більше доаварійного у 3700 разів).

На травень 2006 року радіаційне забруднення місцями знизилася, проте все ж перевищує доаварійний: по цезію – у 1850 разів, а по стронцію – у 1480 разів.

Нині в селі розташована АСКРО.

1 червня 2006 року (www.lplaces.com)

Проїжджаємо Криву Гору і вїжджаємо в Зимовище.

Зупиняємо машини й виходимо біля місцевого кладовища. Рівень гамма-фону

– майже 300 мкР/г. Проїжджаємо далі село і потрапляємо на місцеву МТС – машинно-тракторну станцію. Дуже багато старої – "радянської" – сільськогосподарської техніки: комбайни, трактори, вантажні машини. Гамма-фон – до 500 мкР/г.

Проїжджаємо залізничний переїзд, і відразу за нами в напрямку Славутича пронесеться "електричка", що везе зміну ЧАЕС із роботи додому. Нас проводять зацікавлені погляди "пасажирів" – напевно, нечасто в цих місцях можна зустріти людей.

А ось і місцеві "аборигени" – болотні черепахи. Не поспішаючи, з будицьким спокоєм переповзають дорогу. Одна, дві, чотири... Шість... Як же їх тут багато! Зупиняємося, щоб "познайомитися". Черепахи дуже поважні, і в їхній поведінці відчувається неприхований снобізм. Біля дороги в піску видно залишки черепащачих кладок.

ЗАЛІССЯ

Територія тут заселена дуже давно. Поблизу села свого часу археологи виявили могильник Зарубинецької культури.

До аварії Залісся було центром сільської ради, мало середню школу, будинок культури, пологовий будинок. Селу належало 5,3 тис. га сільськогосподарських угідь, із них 3,5 тис. га – орних земель.

Село лежало на лівому березі річки Уж. Зараз на його місці – пустка. Від нього до ЧАЕС було 16 км, а до Чорнобиля – 3 км. У селі проживало 2849 мешканців і було 1075 господарств. Евакуйоване Залісся 4 травня 1986 року – до сіл Небрат і Здвизівка, що у Бородянському районі Київщини. На день виселення радіаційний фон становив 20-5 мР/год., що у 1000 разів перевищує допустиму норму. А радіаційне забруднення на травень 1986 року становило: цезієм-137 – 185-555 кБк/м² (перевищувало доаварійний стан у 277 разів), а стронцієм-90 – 185-555 кБк/м² (перевищувало доаварійний у 555 разів).

На травень 2006 року радіаційне забруднення місцями знизилася, але було вищим доаварійного: по стронцію – у 185 разів, а по цезію – до 277 разів.

Сьогодні в Заліссі живуть самосели – літні люди, п'ять осіб. А ще в селі розташовувалася АСКРО – автоматична система контролю за радіаційною обстановкою.

ОГОЛОШЕННЯ

В редакцію теле- і радіомовлення ДП "Агентства інформації, міжнародного співробітництва та розвитку" "Агентство Чорнобильінтерінформ" запрошується на роботу головний редактор.

Вимоги: досвід роботи на аналогічній посаді не менше 5 років. Умови праці обговорюються на співбесіді. Звертатися за телефоном: 486-84-03, Ірина КАДЕНКО.

Або надсилайте резюме: irakadry@ukr.net